

Megjelenik szombaton délelőtt.

Előfizetési díjak:

Egy évre ..... 6.80 P
Fél évre ..... 3.40 P
Negyed évre ..... 1.70 P

Kéziratokat nem adunk vissza

Felelős szerkesztő:
Dr. BOGYAY KÁLMÁN

ZEMPLÉN

POLITIKAI LAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Vármegyeháza

Telefonszám: 22.00

Hirdetési díjak:
Hasábmillimétersoronként
10 fillérFelelős kiadó:
BALLA JÁNOS

Heti szemle

A hadviselték ügyeinek felkarolására külön hivatali szervet, az országos hadigondozó hatóságot állította fel a kormány, s az új intézmény lelkes odaadással meg is kezdte működését. A szervezeti szabályoknak megfelelően az ország minden helyiségében megalakultak a hadigondozó bizottságok és a hadigondozó bizottságok minden igényüket az illetékes bizottságnál kell bejelenteniük írásban. A kormány az a törekvése, hogy a hadigondozás kérdését teljesen új alapokra fektesse, s a hatóságoknak mindent el kell követniük, hogy a hadigondozó bizottságokhoz minél előbb hozzájussanak. A magyar közvélemény a legteljesebb megnyugvással fogadja a kormány gyökeres intézkedéseit ezen a téren, hiszen mindnyájunknak a leghőbb óhajunk, hogy akik a legelőször áldozták a hazáért, azok a legszelebb körülmények között, a legteljesebb szeretetben és megbecsülésben részesüljenek a hivatalos hatóságok és az egész magyar társadalom részéről.

A buzakötvények jegyzésének jegyében telnek mostanában napjaink. Vezető emberektől kezdve a szerényjövendelmű gazdáktól, iparosokig és kereskedőig mindenki szívesen fekteti pénzét a magyar arany alapjára, a buza örök értékére alapított új kötvényekbe. És a magyar földművelésügyi minisztérium méltán lehet büszke rá, hogy a buza értéke mögött, amelynek szilárdágában a mai zavaros időkben is rendíthetetlenül hiszünk, az ő munkája van. Az a vér és verejték ez, amely szántás, vetés és aratás közben a magyar anyaföldre hull. A buza értéke mögött az ő korhajnalától későestig tartó kemény munkája van. Ott van a vetés lendülete, ott van az aratás kemény küzdelme. A buza érték, de a buza érték az értékét a magyar földművelésügyi minisztérium végzett munkája biztosítja. Büszke öntudattal gondolhatunk azért a magyarról, mert amikor arról van szó, hogy országok omlásában, értékek megingásában állandó értéket, szilárd értékmérőt akarunk teremteni, akkor nem gyémánttal és nem aranyrudakkal mérünk, hanem az ősi magyar arannyal, a buzával és a buza mögött azzal a vérről és verejtékről, amivel a magyar gazda dolgozik a magyar aranyért, a magyar buzáért.

A szociális Magyarország megteremtésének ígéretes záloga az a nagyszertű eredmény, amelyet az országos nép és családvédelmi alap, népszertű nevén az Oncsa fennállásának első három esztendejében kifejtett. Ezt a sajátosan magyar intézményt egy 1940-ben hozott keretörvény alapján szervezték meg, s ez a magyar szociális fejlődésnek történelmi jelentőségű állomása. A három év összesített eredményéből ugyanis azt látjuk, hogy családvédelmi célokra, vagyis a megélhetésükben veszélyeztetett családok megsegítésére 225 millió pengőt fordítottak. Ebből az összegből 84.000 családot, s azoknak 314.000 gyermekét részesítették támogatásban. Vásároltak nekik földet, építettek házat, kölcsönformájában kiosztottak közöttük lovakat, szarvasmarhákat, sertéseket, az arra alkalmas vidékeken jelentős összegekkel támogatták a háziipart is. Mindezekből láthatjuk, hogy ez az új intézmény az egyén helyett a társadalom alkotó sejtjét, a családot állítja a szociális gondoskodás középpontjába.

ÜZEN A FRONT

Kurucz Pál örveztő az F. 572. tábori postaszámra közzéadja Ujhelyben lakó szüleit és barátait. Jól érzi magát. Irjaniak! F. 572.

Árpádházi Szt. Margit ünnepségek Ujhelyben

Az ország valamennyi katolikus egyháza-hoz hasonlóan Sátoraljaujhely katolikus társadalmi is meghatározó módon vett részt Szent Margit első szentségi ünnepének igaz áhitatában. A sátoraljaujhelyi róm. kat. egyházközség január 16-18-án triduummal ünnepelte Árpádházi Boldog Margit szenttéavatását. A triduum napjain Vist Ernő: Szt. Margit a magyar szent, Kiss Imre: Szt. Margit a királyi sarj és Densz Géza: Szt. Margit a nemzeti áldozat címmel tartott a három napos ájtatosságon szentbeszédet.

Január 19-én, a szenttéavatás napján d. e. 9 órakor Homér Gyula apát-plébános főpapi szentmisét celebrált, melyen a polgári és katonai hatóságok vezetői, a hivatalnoki kar katolikus tagjai, az összes iskolák katolikus növendékei és a hívek igen nagy tömege vett részt. Ugyanezen napon d. u. 6 órakor volt a befejező ájtatosság. Szt. Margitról a magyar családok példaképéről az

apát-plébános prédikált, ugyancsak ő mondotta a könyörgéseket és a Te Deumot. Az ájtatosság végén a hívek nagy serege a pápai és magyar nemzeti himnusz énekelte el.

Árpádházi Boldog Margit szenttéavatását bensőséges hódolattal ünnepelte a helybeli gör. kat. egyházközség is, január 16, 17 és 18 napjainak három délutánján akafiszt vezetett Szent Margit tisztelőire predikációkkal, szentségimádásokkal s a békéért beiktatott könyörgésekkel. A triduumot 19-én délelőtti ünnepélyes szentmise fejezte be.

Az ájtatosságokat mindvégig igen nagy számban látogatták a katolikus hívek, hogy hódoljanak a magyarság engesztelő áldozata, az egyház új szentje előtt. Bár csak nemes példájával megtanítana a vezeklő királyleány úgy szeretni a hazát, amint ő szerette, hogy életünk és tetteink nyomán felragyogna ránk a béke csillaga, a boldogabb magyar jövő.

Ünnepel a huszonötéves Move

A Move országos szervezete alapításának 25 éves jubileuma alkalmából az ország összes Move társadalmi és sport egyesületei január hó 23-án vasárnap ünnepélyes közgyűléseket tartanak.

A Move sárospataki társadalmi és sportegyesület holnap, vasárnap délelőtti a sárospataki község háza tanácsstermében fél 12 órai kezdettel megtartandó ünnepi díszülésén az országos Move kitüntetésű vitéz dr. Fáy István főispán fogja átadni. Ünnepi beszédet mond

dr. Szabó Zoltán országgyűlési képviselő, a sárospataki Move elnöke, majd szavaltatok és vegyeskari számok teszik változatossá a díszülés ünnepi műsorát.

A Move országos elnöksége a sátoraljaujhelyi Move szervezetnél a Move hűséggyűléssel tüntette ki vitéz dr. Fáy István főispán, díszelnököt és Kúsztel Ernő ügyvezetőt. Move díszlevelet kaptak Gösswein Lajos, Schmidt Géza és Werner László, O. S. K. I. osztályú éremmel tüntették ki dr. Barna Géza ügyvédet.

Hatvan hallgatója van a szőlészeti és borászati tanfolyamnak

A földművelésügyi minisztérium megbízásából a sátoraljaujhelyi szőlészeti és borászati felügyelőség nagyjelentőségű téli tanfolyamot rendez Sárospatakon a zempléni szőlő és gyümölcsstermelés előmozdítása érdekében.

A tanfolyam hétfőn délután kezdődött meg, s a megnyitón Halász Dénes sárospataki hegyközségi elnök köszöntötte a megjelenteket, majd parnói Molnár Béla, a tokajhegyaljai hegyközségi tanács elnöke hosszabb beszédben ismertette a kéthetes tanfolyam célját, rámu-

tatva annak rendkívül nagy jelentőségére. A tanfolyam szükséges voltát az a körülmény is mutatja, hogy annak 54 férfi és 6 nő hallgatója van a gyümölcs és szőlőtermelő gazdák köréből.

A tanfolyam teljesen ingyenes, s annak tartama alatt Szilágyi Dezső a szőlőművelésről, Kertész Sándor a borkezelésről, Engelberth Rezső a hegyközségi törvényekről, Szemler Mihály a gyümölcsfa ápolásáról és Sólalmi Imre a szőlőoltásról, a fiatal szőlő gondozásáról tart előadást.

Tanügyi kinevezések Zemplénben

A Kormányzó Ur Ó Főméltósága a tanügyi fogalmazási személyzet létszámában dr. Nagy Árpád a sátoraljaujhelyi tanfelügyelőség volt kiváló tisztviselőjét és dr. Murányi József a sátoraljaujhelyi tanfelügyelőség volt kiváló vezetőjét tanügyi tanácsosi címmel és jelleggel felruházott tanügyi titkárokat tanügyi tanácsosokká a VI. fizetési osztályba kinevezte, továbbá Wischán Emil tanügyi titkárnak a tanügyi tanácsosi címet adományozta.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a tanügyi fogalmazási személyzet létszámában dr. Szentkirályi Ferenc sátoraljaujhelyi fogalmazógyakornokot a X. fizetési osztályba ideiglenes minőségű tanügyi segédfogalmazóvá, dr. Hettmanek Ferenc borsodnádasdi-lemezyári társulati tanítót a sátoraljaujhelyi kir. tanfelügyelői hivatalhoz tanügyi segéd-

fogalmazóvá a X. fizetési osztályba kinevezte. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Sebestyén Endre sátoraljaujhelyi segédhivatali gyakornokot a XI. fizetési osztályba irodasegédítésként kinevezte.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Karabélyos Ede sátoraljaujhelyi, Lakárdy Albert szerencsi, Vajnay Sándorné Balajthy Anna páncini, Halmy Géza szerencsi és Berczik János királyhelmei állami népiskolai tanítókat a VII. fizetési osztályba sorozott állami tanítókká kinevezte. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Vitéz Bodnár Béla tarcali rk. népiskolai tanítót a VII. fizetési osztályba 3. fokozatával egybekötött illetményével élvezetbe léptette elő.

Kinevezte továbbá Tóth Hona csörgői, Kisfaludy József felsőregmeci, Kubus Istvánné Faragó Mária mádi, Várfalvy

Etelka láca-monyhatanyai, Oroszi Xéna felsőberecki, Bányáczky Erzsébet bodrogkereszturi, Benke Lujza szomotorvécsei, Berei Andrásné Papp Berta sárospataki, Örkényi Ilona ondi, Forgács Jenő gesztely-idatanyai, Kiszely Emilia láca-monyhatanyai, Hajdu Klára cékei r. kat. népiskolához beosztott, Gyulaffy Nóra bodrogalmi, Szarka Sámuel szürnyegi, Kelemen Zoltán szürnyegi, Kocsor László mezőzombori, Záray Mária szomotorvécsei, Angyal Lászlóné Nyomárkai Anna tiszaluci, Széchenyi Dezsóné Sikolya Margit cigándi állami népiskolai helyettes tanítókat állami népiskolai rendes tanítókká.

Zöldkeresztes Tarka Est a színházban

Nemcsak Ujhelyben, hanem a környék községeiben is széles érdeklődést keltett a február 4-én megtartandó Zöldkeresztes Tarka Est, mint az idei farsang legkiemelkedőbb vidám eseménye. Bálók, táncestélyek nem lesznek és így a régi Stefánia Bálók helyett az Egészségvédelmi Szövetség vezetősége Tarka Estre hívja meg a jótékony közönséget.

A bohózatok, tréfák, ének- és zene-számok a befizetett helyárakért bőséges ellenértékképpen vidám szórakozást fognak nyújtani.

Jegyek a jövő héttől kezdve 1 pengőtől 4 pengőig előjegyezhetők a mozi pénztáránál.

Kinevezés az állatorvosi karban

A földművelésügyi miniszter dr. Tóth András tokaji m. kir. főállatorvost a VII. fizetési osztályba, Mezey László dr. sárospataki m. kir. járási állatorvost pedig a VIII. fizetési osztályba sorolt m. kir. főállatorvossá nevezte ki.

Politikai hírek a vármegyéből

A Magyar Élet Pártjának vármegyei titkára, Ronkay János meglátogatta Sátoraljaujhelyi és Szerencs szervezetet. Sátoraljaujhelyben Gyöngyössy Gáspár körreműködésével pártnapot tartott, Szerencsen pedig a vezetőséggel a téli munkaprogramot beszélt meg.

Hasonlóképpen felkereste Nagyrovágy, Semjén, Szinyér, Zemplénváros és Battyán községek szervezeteit Czigány György kerületi titkár, továbbá Bodrogkeresztur, Bodrogkislalud, Szege, Olaszliszka és Vámosújfalui községek szervezeteit Dorosnyák Gyula kerületi titkár és a helyi vezetőségekkel összeállították a téli munkaprogramot és megbeszélték az időszerű politikai és gazdasági kérdéseket.

Felvétel a sátoraljaujhelyi szőlőmunkás iskolába

A földművelésügyi miniszter a sátoraljaujhelyi szőlőmunkás iskola 1944. tanévére felvételi pályázatot hirdetett. A feltételek szerint az iskolába azok a nők, 18. életévüket betöltött és 30 évesnél nem idősebb, kizárólag földműveléssel vagy szőlő- és borgazdasági munkákkal foglalkozó pályázók vehetők fel, akik legalább az elemi iskola négy osztályát sikerrel elvégezték, ép, erős, egészséges, gyakorlati munkák végzésére alkalmas testalkatúak és feddhetetlen előéletűek.

A tanulók részére tanulótthon (internátus) áll rendelkezésre, ahol a tanegységben végzett munkájuk fejében teljes ellátásban részesülnek. A tanév 1944 március 1-én kezdődik és november 30-án ér véget. A pályázati kérvényeket 1944. január 31-ig be kell nyújtani az iskola vezetőségéhez, ahol minden más tudnivalót is megadnak.

A nyolcadik sárospataki népfőiskola

Hétfőn reggel ünnepélyes külsőségek között nyílt meg Sárospatakon a kollégium nyolcadik népfőiskolai tanfolyama, amely abban különbözik az előbbiektől, hogy ezuttal öt hétfőig fog tartani, vagyis ez az első állandó jellegű népfőiskola.

A népfőiskolának összesen 30 csizmás diákja van, akikhez a hétfői megnyitón Ujszászy Kálmán dr. teológiai akadémiai igazgató intézett gondolatokban gazdag beszédet. A falvak gazdaijaiból kiválogatott népfőiskolai hallgatók elméleti és gyakorlati oktatásban részesülnek, s a kollégiumi diákokkal együtt a konviktusban étkeznek.]

Borászati helyzetkép

A m. kir. szőlészeti és borászati felügyelő jelentése szerint elvégezték a borok színelési munkálatait. A szőlőbirtokosokban igen nagy kedv mutatkozik a munkálataik iránt, munkaalkalom lenne is, de ezzel szemben kevés a napszámos.

A borkereskedelemben sem kínálat, sem vételi kedv nem igen mutatkozik.

Az Erzsébet kórház röntgen és laboratóriuma takarítónőt keres

Jelentkezés délután a kapusnál.

Náddal kiszurta a testvére szemét

Sulyos szemsérüléssel szállították be az elmúlt napokban a kassai kórházba Gulyás János golopi gazdasági cseléd Mária nevű hatéves kislányát. A gyermeket a kórházban azonnal gondos ápolás alá vették és a vizsgálat során megállapították, hogy Gulyás Mária az udvaron játszadozott a testvéreivel és játék közben az egyik testvére egy nádszálat talált és amint azzal a kis Mária felé csapott, véletlenül a szemét találta el és azt valóságosan kiszurta.

A gyermek szemén műtétet kellett végrehajtani, s ez olyan jól sikerült, hogy minden remény meg van a hamaros felépüléséhez.

413-411/1943. vhszám.

Árverési hirdetés.

Dr. Rácz Miklós sátorajaujhelyi ügyvéd által képviselt Dr. Meisels László beregszászi lakos végrehajtató javára végrehajtást szenvedő ellen 500 P tőke és jár. erejéig 1943. évi augusztus hó 13. napján le- és felül foglalt és 1495 P-re becsült alábbi ingóságokra az árverésnek végrehajtást szenvedő lakásán, üzletében: Sátorajaujhelyben a Jókai utcában s folytatva a Rákóczi utcai irodában leendő megtartására határnapul 1944. évi február hó 4. napjának délelőtti fél 11 óráját tűzöm ki, amikor a bíróság lefoglalt butorokat, (íróasztal, rádió, ebédlő berendezés, szőnyeg, asztalterítő, bőrfotel, antik tükör, pilüss garnitúra, kerékpár) s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén az 5610 1943. M. E. r. értelmében 2/3-ad értékben — becsáron alul is — el fogom árverezni.

Sátorajaujhely, 1944. január 15.

Hazay Béla sk.

3239

kir. járásbírói végrehajtó.

Akácmagot, tölgyszalmát, fagyöngyöt, nyárfarügvet minden tételben vásárol Gyógynövénykereskedés Sátorajaujhely Horthy Miklós-tér 28. sz.

Elveszett

január hó 10-én délután az Andrásy-utcán egy nő jobb kezes bélelt fekete bőr kesztyű. Kérjük a becsületes megtalálót, hogy illő jutalom ellenében a kiadóban adja le.

A Sajtókamara üdvözlötte a Zemplénnek

A Zemplén 75 éves évfordulója alkalmából még mindig nagy számban érkeznek szerkesztőségünk címére meleg hangú üdvözlők. Ezek közül alább közöljük vitéz Kolozsváry-Borcsa Mihály-nak, az Országos Magyar Sajtókamara elnökének felelős szerkesztőnkhez intézett levelét:

— Az Országos Magyar Sajtókamara nevében őszinte örömmel üdvözlöm kamarai Tagtárs Urat abból az alkalomból, hogy a ZEMPLÉN c. politikai hetilap alapításának 75-ik évfordulójához érkezett el.

— E szép jubileum is megerősíti azt a tényt, hogy a vidéki magyar élet őrszemei, a politikai hetilapok évszáz-

dos kitartással alapozták meg a szebb és boldogabb magyar jövőndőt.

A Debrecen című lapotársunk írja: A Sátorajaujhelyben megjelenő Zemplén című politikai lap ritka szép életkort élt meg: most ünnepli fennállásának hetvenötödik évfordulóját! Talán nincsen Magyarországon még egy politikai lap, amely ilyen hosszú multra tekinthet vissza és ennek — az újságéletben már matuzsálemi kornak tekintethető — fennmaradásnak csak az lehet a titka, hogy a jubiláns lap mindig tiszta és nemes eszközökkel harcolt tiszta és nemes céljairért, törhetetlen hittel hirdette a magyarság összefogásának, egyetértésének és megbékélésének szükségességét.

Rendes tanárnővé történt kinevezése napján hunyt el Polányi Katalin

A szerkesztőségi asztalon tragikus véletlenként egymás mellé került a Budapesti Közlöny január 15-iki száma mely közli, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter Polányi Katalint, a debreceni Horthy Miklósné leánykollégiumhoz szolgálattételre, beosztott helyettes tanárnőt állami leánygimnáziumi rendes tanárnővé kinevezte és a Polányi-családnak ugyancsak január 15-én érkezett gyászjelentése, mely azt az elszomorító hírt közli, hogy az élete virágzó tavaszában lévő Polányi Katalin már nem érthette meg rendes tanári kineve-

zését, mert életének 25. évében január hó 14-én hajnali 3 órakor anyagi lelkét visszaadta Teremtő Urának.

Földi maradványait vasárnap délután 2 órakor helyezték örök nyugalomra a város társadalmának mély részvétele mellett a református egyház szertartása szerint.

Polányi Lajos debreceni pénzügyi titkár, a Zemplén volt kitűnő munkatársa és Polányi Lajosné szül. rádayi Thót Mária leányukat gyászolják az elhunyt nagytehetségű fiatal tanárnőben.

Ezrével hullanak a mezei nyulak a nagyszerű zempléni körvadászaton

Zemplén földje mindig híres volt az itt rendezett nagy vadászatokról és kitűnő vadászai mai is méltóknak bizonyulnak a sokat emlegetett elődökhöz. Különösen nagy jelentősége van a vadászaton a mai rendkívüli időkben, amikor a magyar közellátásban igen komoly tételeket jelent a vadhus. Értendő azért, hogy a többi vármegyéhez hasonlóan Zemplénben is egymásután rendezik meg ezekben a hetekben a sikeresebbnél sikeresebb körvadászatonkat.

Nem áll ugyan rendelkezésünkre az eddigi eredményekről minden adat, de az alább következő kimutatásokból is megállapíthatjuk, hogy sokeszerre tehető a körvadászaton leölt mezei nyulak száma. A legtöbb és legsikeresebb körvadászatot a Hubertus, vármegyénknek ez a legismertebb vadászati rendezte. Eddig öt körvadászat rendezését látta el a Hubertus, s ezek során körülbelül 1200 darab nyulat ejtettek a kitűnő Hubertus-vadászok. Az egyik körvadászatot a tiszakarádi területen rendezték, s itt 400 nyulat lőttek, a másikat báró Sennyey Miklós titkos

tanácsos pácini birtokán, s itt 330 nyulat terítették le a Hubertus tagjai. Több körvadászaton a Hubertus elnöke, vitéz Fáy István dr. főispán is résztvevett.

Nevezetesebb körvadászatok voltak még a sárospataki főiskola győrgyarlói birtokán, ahol 270 nyulat, 5 rókat és 3 őzet, lőttek a pannonhalmi bencésrend bodrogolasi területén, ahol 475 nyulat és 1 rókat ejtettek. A sárospataki vadászati területen két körvadászatot rendeztek eddig és a két alkalommal 500 nyulat lőttek. Körvadászat volt Csajka György nagyhomoki birtokán és a herceg Windischgrätz Pavlettis birtokán is. Az előbbin 270, az utóbbin 313 darab nyul került területekre. Báró Waldbott Kelemen tolcsvai birtokán 170, a a jászóvári prépostság vajdászkai birtokán 112 darab nyulat lőttek és Borsós József alsóhatári birtokán 112 darab nyulat lőttek.

A fenti adatok azonban csak egy részét mutatják annak az igen szép eredménynek, amellyel az ezidei zempléni körvadászatok rendezői eddig is dicsekedhetnek.

Menyasszonyi kelengyét lopott az elsötétítés alatt — halálra ítélték

Karácsony hetében, a december 19-ről 20-ra virradó éjszaka Cigánd községből Tiszakarádra érkezett Fodor István, egy jómodu gazda 25 éves fia. Az éjfél órákban az ablakon bemászott Reismann Adolf kereskedő lakásába és onnan több ezer pengő értékű ruhaneműt és egy briliánsgyűrűt ellopott. Mire a kereskedő családja felébredt, a tolvajnak már hire-hamva se volt.

A károsultak azonnal jelentést tettek a csendőrségnek, s a tiszakarádi csendőrök Sotymossy József őrmester irányításával valóban bravuros nyomozást végeztek és így hamarosan kézrekerült a tettes Fodor István személyében. A ruhaneműek nagy része és a briliánsgyűrű is megkerült. Fodor Istvánt pedig a csendőrök megbilincseltek és bekísérték a ujhelyi kir. ügyészség fogházába.

Szerda délután 3 órakor állt össze a sátorajaujhelyi rögtönítélő bíróság Vályi István dr. törvényszéki tanácselnök elnöklésével. A tárgyalás során Fodor beismerte tettét, de azt hangoztatta, hogy a lopást négy óra után követte el. Állítása szerint szállást keresett Tiszakarádon és így hatolt be Reismann Adolf lakásába az ablakon keresztül. Minthogy pedig a lakásban a kereskedőék „jóízűen” aludtak, nem akarta őket felkeltetni, hanem a fűtetlen előszobában lefeküdt. A hajnali órákban aztán kiment az udvarra és a pirkadásból arra következtetett, hogy négy óra már elmúlt. Ezért utnak akart indulni, de ekkor hirtelen az a gondolata támadt, hogy nem megy el iles kézzel. Így nyitotta fel aztán a szekrényeket és szedte össze belőlük a legértékesebb

fehérneműket és ékszereket. Reismannéktól egyenesen az állomásra ment és a hajnali kisvonattal Sátorajaujhelybe utazott. Itt a ruhafélék egy részét az őcskásoknak, más részét pedig magánosoknak eladta.

A vádlott vallomásaival szemben a tanúk, elsősorban pedig Reismanné azt vallották, hogy fél négy lehetett, amikor ők felkeltek és akkor megdöbbenve látták, hogy valaki járt a lakásukban és teljesen feldulta a szekrényeket. A tolvaj éppen leányuknak Reismann Rózsának a menyasszonyi kelengyét vitte el.

A bíróság nem fogadta el Fodor István védekezését és vitéz Csillaghy György kir. ügyészségi elnök vádbeszéde után este fél 7 órakor kihirdette ítéletét. Eszerint a légvédelmi készültséggel kapcsolatos elsötétítés ideje alatt elkövetett lopás bűntette miatt kötél általi halálbüntetésre ítélte Fodor Istvánt. Az elítélt kegyelmi kérvényt nyújtott be, mire a bíróság átalakult kegyelmi tanácsá, ennek határozata azonban titkos.

Elcserélmém

1 szoba konyhás meleg lakásomat. Vízvezeték benn. Cim a kiadóban.

Mennyi rézgálicot kaphatnak a szőlősgazdák

Bánffy Dániel báró földmivelésügyi miniszter kiadott rendelete értelmében a peronoszpóra elleni védekezés céljából a szőlősgazdák részére a rendelkezésre álló készletek alapján katasztrális holdanként kiszolgáltatható 4 kilogramm feketegálic és 4 kilogramm rézmeszpor.

Az ulalvány rézgálic szelvényei április 15-től augusztus 15-ig, a fekete gálic és rézmeszpor szelvényei május 15-től augusztus 15-ig válthatók be. Az utalványok szétküldése rövidesen megkezdődik. A gyümölcsstermelők rézgálicellátásáról külön történt gondoskodás.

MOZI

Szombaton, január hó 22-én: Éjjeli zene. (Magyar.)

Vasárnap, január hó 23-án: Éjjeli zene. (Magyar.)

Hétfőn, január 24-én: Éjjeli zene. (Magyar.)

Kedden, január 25-én: A forradalom grófia. (Olasz.)

Szerdán, január 26-án: A forradalom grófia. (Olasz.)

Csütörtökön, január 27-én: Százarcu ember. (Svéd.)

Pénteken, január 28-án: Százarcu ember. (Svéd.)

Szombaton, január hó 29-én: Féltekenység. (Magyar.)

Vasárnap, január hó 30-án: Féltekenység. (Magyar.)

Hétfőn, január hó 31-én: Féltekenység. (Magyar.)

Az előadások vasárnap és ünnepnapokon délután háromnegyed 3, háromnegyed 5 és este 7 órakor, hétköznapokon délután háromnegyed 5 és este 7 órakor kezdődnek.

A forradalom grófia. Olasznyelvű filmdráma. A francia forradalom izgalmas és véres napjai elevenednek fel ebben a hatalmas filmben. Kisérfilm: Európa világhírű.

Százarcu ember. Svédnyelvű bűnügyi filmdráma. A még kevés Magyarországra került svéd filmek közül izgalomban és kiállításban ez vetekszik mindegyikkel. Megdöbbentő, bonyolult és szerelmes történet egy tolvaj körül. Kisérfilm: Ufa világhírű.

Féltekenység. Magyar nyelvű filmdráma. Főszereplők: Somlai Artúr, Tolnai Klári, Lánai Margit, Nagy István és Vaszari Piri. A film érdekes témát vet fel, a féltekenységet, mely a legborzasztóbb betegség az öregek és fiatalok között, főleg, ha alapatlan. A kitűnő szereplők, nagyszerű kiállítás mind biztosítottak a jó szórakozásnak. Kisérfilmek: Magyar és Ufa világhírű.

Féltekenység. Magyar nyelvű filmdráma. Főszereplők: Somlai Artúr, Tolnai Klári, Lánai Margit, Nagy István és Vaszari Piri. A film érdekes témát vet fel, a féltekenységet, mely a legborzasztóbb betegség az öregek és fiatalok között, főleg, ha alapatlan. A kitűnő szereplők, nagyszerű kiállítás mind biztosítottak a jó szórakozásnak. Kisérfilmek: Magyar és Ufa világhírű.

Féltekenység. Magyar nyelvű filmdráma. Főszereplők: Somlai Artúr, Tolnai Klári, Lánai Margit, Nagy István és Vaszari Piri. A film érdekes témát vet fel, a féltekenységet, mely a legborzasztóbb betegség az öregek és fiatalok között, főleg, ha alapatlan. A kitűnő szereplők, nagyszerű kiállítás mind biztosítottak a jó szórakozásnak. Kisérfilmek: Magyar és Ufa világhírű.

Lőtt vadat

a legmagasabb napi áron minden mennyiségben vásárol Dubay Jenő csemegekereskedő Sátorajaujhely,

1944. január
MI
Az elsötétít...
Katon...
ország kormány...
mester, tály...
még előtt tar...
és Magyar...
hadiszalagon...
Nemze...
dományoz...
nyóza Varg...
orbély és fod...
delmi Keresz...
Névma...
ornéli, Sárosp...
szaládi nevé...
élyel Bozora...
Ejegyz...
6-án eljegy...
Kineve...
gyi felüg...
közellátási...
éri Béla, Dud...
szteleldijas...
Sándor sátoral...
ört tiszteleldi...
Halálo...
mánné szül...
Batta Istvána...
vált kiváló pro...
hosszas szenv...
elhunyt. Szerd...
református egy...
kollégium udv...
Eladó...
rak kerett...
kinthelők Als...
Remek...
MAC klubh...
man átalakito...
klubhelyiség...
Károly és kité...
ál, szombatt...
telek, remek...
A Zem...
uezy-Kör...
u. 6 órai k...
ármegeyháza...
ők között ki...
kalmánné, ak...
szaválni, Dr...
mi tanár Lis...
V. rapszodiája...
paszlatatairó...
bzsef.
Antic...
ntárziás cs...
sztal, a...
romány sz...
ejt mag...
Cim: Sz...
Vetített...
anásteren...
zövetség jan...
órákor ösz...
csteremben...
yész Bertalan...
yészéje.
Éleslő...
sátorajaujhely...
en. 26-án Gy...
terülő legelő...
veszélyeztet...
ég felé vezet...
éi és keleti...
dörészlet. E...
teltek figyelme...
fent jelzett...
szélyeztetett...
ökéses mu...
ók utasítás...
goruan tartis...
agyobh...
megvét...
ánlatokat a

MI UJSÁG?

Az elsőfőtítés kezdete: lakóhá-
sok 8 óra, járművek 9 óra. Vége:
színház 4 óra.

Katonai kitüntetés. Magyar-
ország kormányzója Forray János karp.
tábornok, tállai segédjegyzőnek az el-
ismeréséért a Magyar Bronz Érdemkeresztet
adományozta.

Nemzetvédelmi Kereszt
adományozása. Magyarország kor-
mányzója Varga Endre sátoraljauhelyi
szobrászmesternek a Nemzet-
védelmi Keresztet adományozta.

Népmagyarosítás. Brozórád
szobrászmestert, Sárospatak köz-
életi bizottságának főbírája
névén belügyminiszteri enge-
lyel Bozorádyra változtatta.

Eljegyzés. Rubis Klárát január
14-én eljegyezte Godó Béla.

**Kinevezések a közellátás-
ügyi felügyelőségben.** A m. kir.
közellátásügyi Miniszter Osváth László
népvezető, Dudás Ferenc sátoraljauhelyi
szobrászmestert, Sárospatak köz-
életi bizottságának főbírája
névén belügyminiszteri enge-
lyel Bozorádyra változtatta.

Halálozás. Özv. Dr. Balta Ist-
ván szül. Kolos Sarolta, néhai dr.
Balta István, a sárospataki főiskola
kiváló professzorának az özvegye
szászasszonya után Sárospatakon
temették. Szedán délután temették el a
református egyház szertartása szerint a
színház udvaráról.

Eladó egy vörösréz fűrdő-
henger tüzelő résszel
és ugyanott új, közép
boconádi álló kap-
csokkal felszerelve. Megte-
kinthető Alsószolyomkő 12. sz. alatt

**Remek szórakozás a MÁV-
SAC klubhelyiségében.** Az ujon-
nan átalakított MÁV-SAC gyártelepi
klubhelyiségében minden este Jónás
Károly és kitűnő cigányzenekara muzsi-
kál, szombatól minden este. Kitűnő
ételek, remek italok.

**A Zempléni vármegyei Ka-
lászly-Kör** január 28-án (pénteken)
10 órai kezdettel előadást tart a
vármegyei háza dísztermében. A szerep-
előkészítők között kiemelkedik Mattyasovszky
Kálmán, aki különböző költőkötőt fog
szavainál, Dr. Farkas Dénes főgimnáziumi
tanár Liszt Ferenc ritkán hallható
rapuszódiját adja elő. Oroszországi
pásztoralattól olvas fel Dr. Lukács
Károlyt.

Antique eredeti
Biedermayer
asztal, a felnyitható asztallap
romány szekrényt
eladó.
Cím: Szabadság-tér 12.

**Vetített képes előadás a ref.
díszteremben.** A Református férfi-
közéleti bizottság jan. 27-én, csütörtökön d. u.
8 órakor összejövetelén az egyházi ta-
díszteremben vetített képes előadást tart
Bertalan a miskolci püspöki iroda
színházánál.

Életrajz a Cékéi uton.
Sárospatak közéleti bizottság csapatai 1944.
jan. 26-án Gyopáros községi terelekre
vezetőleg elöljárókat tartanak.
Az előkészítő közgyűlésen, melyen
Radnóthy János államfőnök, ügyvezető
elnök vezetésével nagyszámú vezetőségi
tag jelent meg, a Máv-Sac teljes átszer-
vezését határozták el. Főleg a futball
szakosztály vezetésében lesz lényeges
változás. Itt Kerényi István vezénylő
tiszti, főtitkár bejelentette, hogy sikerült
a csapat erősítésére leigazololni Mihaleczót,
az ungvári S. K. Russj-ból, Kiss Vil-
most a Munkácsi LE-ből. Mindketten
kiváló csatárok. Azonkívül visszaigazol-
ták Kelecsényi Ottó kapust a dunakeszi
Magyarország-ból. Nagylaki igazolása is
folyamatban van. A tornatermi edzése-
ket január 20-án kezdték meg a gim-
názium tornacsarnokában. Az edzéseket
Mácsay Zoltán testnevelési tanár vezeti.

Nagyobb családi házat
megvételre keresek.
Kiadóhivatalba kérek.

KOSS ZSIGMONDNÉ

szül. FÜVESSY ILONA

Január 21-én, pénteken este 6 óra
után pár perccel a sátoraljauhelyi Er-
zsébet kórház földszint 11. számú
szobájában végső dobant egy sokat
szenvedett anyai szív.

Egy forrón szerető anya visszaadta
nemes lelkét Teremtőjének.

Koss Zsigmondné, sz. füvessi Fűvessy
Ilona örökre lezárta szemét, hogy az
égi lakók közül figyelje hátrahagyott
imádott férjét és forrón szeretett gyer-
mekeit. Több mint három hónapos gon-
dos kórházi ápolás sem tudta megmen-
teni az életnek és 56-ik születésnapja
előtt alig pár nappal halt meg. 1943.
október közepén szállították be az Er-
zsébet kórházba, ahol most bekvet-
kezett haláláig orvosai, dr. Azary Pri-
hoda László igazgató főorvos, dr. Em-
ber Jenő főorvos és főleg osztályorvosa,
dr. Bárány János alorvos a leggondo-
sabb orvosi kezelés dacára sem tudták
kigyógyítani a súlyos agy embóliából.

A mellé levő ápolónők, vöröskeresz-
tes testvérek, kik közül Julia és Dóra
testvérek voltak, a legnagyobb odaadás-
sal és szeretettel, hosszú betegségét
szeretetteljes gondos ápolással igyekez-
tek enyhíteni.

Koss Zsigmondné 56 éves korában
hunyt el hátrahagyva bánatos szívű fér-
jét, Koss Zsigmond dohánygyári osz-
tályvezetőt, az ujhelyi dohánygyár szám-
osztályfőnökét, végtelen szomorú árva
gyermekait, vitéz Kiss Kálmán, sz.
Koss Olga, m. kir. százados nejét, Tibor
Zsigmond, jogszigorlót, lapunk munka-
társát, Lajos karp őrzetőt és Zoltán
VIII. osztályú gimnáziumi tanuló, kik
fájdalomtól megtört szívvel gyászolják
kiterjedt és előkelő rokonság élén.

Ma d u fél 4 órakor szentelik be
a kórház halottasházában.

Temetése január 26-ikán lesz Tápió-
szecsdön, hol d. u. 2 órakor helyezzük
örök nyugalomra a családi sírboltba.

A legtöbbet ígérőnek adják el a tokajhegyaljai zsidó szülőket

Közjóléti Szövetkezet múlt számunk-
ban közzétett pályázati hirdetésével
kapcsolatban dr. Aszlányi Emil, várme-
gyei aljegyző, közjóléti elnök a követ-
kező felvilágítást adta a zsidó szülők
vásárlására vonatkozólag:

A pályázati hirdetésben megkívánt
feltételek mellett mindenki résztvehet a
pályázaton és azon senki, *semmilyen
címen nem fog előnyben részesülni.*
Semmiféle jogcímek elsőbbségi igény-
nyel nem bírnak, mert a hegyaljai szü-
lők nem juttatás, hanem eladás útján
kerülnek a legtöbbet ígérők tulajdonába.
A telepítési törvény értelmében a hegy-
aljai szülők ki vannak véve a juttatás-

ból, mert ezzel a szegényebb emberek
ugysem lennének megsegítve. A telepí-
tési törvény értelmében a telepítési alap
majd az árverésen eladott 5 holdon
aluli tokajhegyaljai szülők befolyt
vételárából *mezőgazdasági ingatlanokat
fog vásárolni* és azokat fogja juttatni a
megsegítésre szorulóknak. Ezzel azután
jobban is fognak járni, akik most nem
tudnak venni az eladásra kerülő hegy-
aljai szülőkből.

A mostani árverésre az összes zemp-
lénvármegyei 5 holdon aluli szülők el-
adásra kerülnek és akik az árverésen
részt önjátnak venni, forduljanak tájé-
koztatásért a községi előljárásokhoz.

Két asszony harca a gyermekért

Nem mindennapi ügyet tárgyalt teg-
nap délelőtt a törvényszék büntető ta-
nácsa dr. Tóth László elnöklésével. Zsis-
kovics Erzsébet 23 éves garanyi lakos
állott a bíróság előtt, akit a kir. ügyész-
ség *gyermekrablás bűntettével vádolt.*

A kihallgatás során elmondotta, hogy
tavaly december 23-án a sárospataki
állomás várótermében találkozott Kana-
las Ilona 30 éves szomatori cigány-
asszonnyal, akinél ott volt egy hathó-
napos és egy annál idősebb gyermeke.
Kanas Ilona a nagyobbik gyermekkel
vizért ment, s ez alatt neki is ki kellett
mennie a váróteremből. Magával vitte
a gondjaira bízott hathónapos gyerme-
ket is. Mire pedig visszaért, az anya
nem találván a gyermeket a várótermé-
ben, feljelentést tett ellene a rendőrsé-
gen. Már a csendőrök is közeledtek,

erre ő úgy megjéjt, hogy a gyermek-
kel együtt felugrott az éppen befutó
vonatra és azzal Sátoraljauhelybe uta-
zott. Két napig tartózkodott Ujhelyben
egy barátjánál. Itt teljesen felöltöztette
és megfűrdette a gyermeket. Így akarta
visszaadni Kanalas Ilonának. Közben
azonban egy rendőr igazolásra szólította,
kérdést intézett hozzá a gyermek felől
is. Vallatás közben kiderült, s a gyer-
meket rendőri parancsra visszavitte az-
tán az anyjának. A gyermekrablás vád-
ját tagadta, hiszen amint mondotta van
neki Garanyban több is.

A bíróság elejtette a gyermekrablás
vádját és csak családi állásira vonatkozó
vétség miatt mondta ki bűnösnek
Zsiskovics Erzsébetet és ezért jogerősen
2 havi fogházra ítélte.

Elhatározták a Máv-Sac átszervezését

A Máv-Sac vezetői és szurkolói szom-
baton este tartották közgyűlés előkészítő
megbeszéléseit a Máv-Sac gyártelepi
ujjonnan átalakított és a közönségnek
Szilveszterkor átadott modern klubhe-
lyiségében.

Az előkészítő közgyűlésen, melyen
Radnóthy János államfőnök, ügyvezető
elnök vezetésével nagyszámú vezetőségi
tag jelent meg, a Máv-Sac teljes átszer-
vezését határozták el. Főleg a futball
szakosztály vezetésében lesz lényeges
változás. Itt Kerényi István vezénylő
tiszti, főtitkár bejelentette, hogy sikerült
a csapat erősítésére leigazololni Mihaleczót,
az ungvári S. K. Russj-ból, Kiss Vil-
most a Munkácsi LE-ből. Mindketten
kiváló csatárok. Azonkívül visszaigazol-
ták Kelecsényi Ottó kapust a dunakeszi
Magyarország-ból. Nagylaki igazolása is
folyamatban van. A tornatermi edzése-
ket január 20-án kezdték meg a gim-
názium tornacsarnokában. Az edzéseket
Mácsay Zoltán testnevelési tanár vezeti.

Elhatározták, hogy megszervezik a
női kosár- és kézilabda csapatot is,
melynek szakosztályvezetője Molnár Mik-
lós, edzője pedig Mácsay Zoltán lesz.
Molnár Miklós bejelentése szerint már
eddig is sok hölgy kosár- és kézilabdázó
jelentkezett, úgyhogy az edzéseket nem-
sokára meg is lehet kezdeni.

Radnóthy János bejelentette továbbá,
hogy a tagok névsorának teljes átszer-
vezése folyamatban van és az teljesen
új alapokra van fektetve. A régi tagsági
igazolványok nem érvényesek, úgyhogy
mindenkinek — még a régi tagoknak is —
ujjonnan kell beiratkozniuk az
egyesület tagjai közé.

A Máv-Sac tehát komoly munkával
készül fel a tavaszi szezonra, hiszen
nem kevesebb cél lebeg előtte, mint a
bajnokság megnyerése és ezzel az NB.
II. osztályba való jutás. (Kízs)

A Színházi Magazin legújabb száma
szencsics tartalommal jelent meg

Almát

szállítók 20
kg-os ládában
brutto súly ab.
Máramarosszi-

get. I. rendű fajalma vegyesen
60 P, II. rendű 50 P. Tisza Batul
I. o. 65 P, II. o. 55 P. Utánvétellel,
MEDGYESSY GYULA Márama-
rosszigit. Postafiók 13.

553—550/1943. vgt. szám.

Árverési hirdetés.

Dr. Gelleri Gyula szegedi ügyvéd
által képviselt Eisenkacster S. és társai
lakos végrehajtatók javára 120 P 08 f.
tőke és jár. erejéig a szegedi kir. járás-
bíró P. 23670/5—1940. számú vég-
zésével elrendelt kielégítési végrehajtás
során 1943. évi december hó 14. nap-
ján le- és felülfoglalt és 3168.20 P-re
becsült alábbi ingóságokra az árverés-
nek végrehajtást szenvedő lakásán Bod-
zásujlak községben leendő megtartására
határnapul 1944. évi január hó 28.
napjának délelőtti 11 óráját tűzöm
ki, amikor a bíróság lefoglalt butorokat,
ruhásszekrény, rekamer, salon garni-
tura, szőnyeg, íróasztal üvegezett szek-
rény s egyéb ingóságokat a legtöbbet
ígérőnek készpénzfizetés mellett, szűkeg
esetén az 5610—1931. M. E. r. értelmé-
ben becsáron alul is elfogom árverezni.
Sátoraljauhely, 1944. január 8.

Hazay Béla sk.
kir. bírósági végrehajtó.

3241

Ügyes, megbízható bejáró takarítónőt keresek

napi 4 órára. — Kazinczy-u. 30.

A szerencsi kir. bíróság, mint tkvi hatóság.

3385/1943. tk. szám.

Árverési hirdetés kivonat

A Fólia Gyógynövény kereskedelmi
kft. budapesti bej. cég végrehajtónak
Csurek József végrehajtást szenvedő
ellen indított végrehajtási ügyében a
telekkönyvi hatóság a végrehajtási ár-
verést 800 P tőkekövetelés és járuléki
behajtása végett a Tállya községben
fekvő, s a

I. tálljai 1103. sz. tkvi betétben A. I.
1, 2. sorsz. 4734, 4735. hrsz. alatt fel-
fett és Csurek József nevében álló kertből
és szőlőből álló illetőségre özv. Csurek
Józsefné sz. Kuchta Anna javára beke-
belezett özvegyi haszonélvezeti jog ép-
ségben tartásával 589 P 20 f. kikiáltá-
si árban,

II. a tálljai 1103. sz. tkvi betétben
A. + 1. sorsz. 395. hrsz. alatt felvett
és Csurek József nevében álló ház ingat-
lan illetőségre özv. Csurek Józsefné sz.
Kuchta Anna javára bekebelezett özvegyi
haszonélvezeti jog épségben tartásával
800 P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1944. évi február hó 8.
napján délután 1 órakor Tállya köz-
ségében fogják megtartani.

Ha az árverés megtartását a végre-
hajtatók közül a Fólia Gyógynövény-
kereskedelmi kft. kéri I. alatti ingatlano-
kat a kikiáltási ár kétharmadánál, II.
alatti ingatlanokat a kikiáltási ár felénél,
ha Trestyánszki Ferenc kéri 1291 P 80
f. vételárnál alacsonyabb áron eladni
nem lehet.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 %-a,
amelyet a magasabb ígért ugyanannyi
%-ára kell kiegészíteni.

Szerencs, 1943. évi július hó 26-án
Dr. Püspöki Ferenc s. k. kir. jb. elnök.

A kiadmány hitelül:
Otvashatatlan alidrás
irodaigazgató.

3238

Farsang a Vigadóban

vasárnap délutánonként 5 órai tánc
Fővárosi hangulatos női jazz zene.

Énekel Dr. Prágerné
Belépődíj nincs.

Szombat és vasárnap
Bácskai disznótoros

Szellemidézés a régi szerkesztőségben

A Zemplén régi évfolyamainak kötetli hevernek szanaszét a szerkesztőségben. Kint 1944-et írunk a naptárok, de itt bent most 1870-ben vagyunk. Dr. Bogyay Kálmán jelenlegi felelős szerkesztő vezeti a szellemidézést és szemben vele a 81 éves Schmidt Lajos bácsi ül, a Zemplén legrégebb élő munkatársa. És... dalol a mult.

MÁSODIK RÉSZ

A Zemplén gyermekévei 1870-1886-ig Boruth Elemér atyai vezetése mellett — A Szent János szobor hátat fordít és egyebek — Dongó Gyárfás Géza korszaka 1886-1902

Nagyon küzdelmes volt az 1870. január 4-én megindult Zemplén első éve, de az év végén, amikor Boruth Elemér már meg akarta írni, a Zemplén nekrológját, megjelentek a segítőtársak, akik nemcsak erkölcsi, hanem anyagi gyarapodást is jelentettek. *Ifju Farkas Lajos* ügyvéd, *Üzöltőparancsnok*, akinek felesége *Evva Jolán* volt, sógora mellé állott és szerkesztőtárs lett, azonkívül *Kollener József* saját tőkéjével növelte a lap anyagi bázisát. *Kollener József* egyébként gyógyszerész volt. Gyógyszertára a Club-kávéház helyén volt, de akkor még földszintes volt ez a ház. Nagy bohémek voltak mind, de vajon lehetett-e abban az időben újságírással foglalkozni bohémság nélkül?

Egyre több munkatárs irrogatott a Zemplénbe. Ilyenek voltak: Szemere Miklós lasztói földbirtokos, a későbbi híres költő, *Matolay Viktor* ügyvéd, *Geöcze Bertalan* bacskai földbirtokos, *Hornyay Kálmán* ügyvéd, dr. *Hornyay Ferenc* jelenlegi arvaszéki úrnök nagyatya. További jelek voltak *Mezei Ernő* a híres publicista és *Árvay József* tanfelügyelő.

Ebben az időben gróf *Andrássy Aladár* volt a főispán, őt követte 1873-ban gróf *Andrássy Manó* (gyönyörű képe most a főispáni dolgozó szobában van.) A vármegye alispáni székébe pedig 1871-ben *Dókus József* lépett, aki 1875-ig „uralkodott”, míg azután 1875-1902-ig a nagy nagy *Matolay Etele* bácsi lett az alispán. 27 évig volt!

A Zemplént ebben az időben a későbbi krónikás megállapítása szerint „józan tárgyilagosság, nemes szabadelvűség és erős nemzeti érzés” jellemezték.

Megértő zempléni közintézetek is közönyökké tették a Zemplént, mely ezzel megerősödött. (Követendő példa lehetne most is.)

Az 1878. évben átalakult a triumvirátus. Ekkor *Boruth Elemér*, *Hornyay Kálmán* ügyvéd és *Farkas Bertalan* járásbíró, *Farkas Andor* későbbi újhelyi polgármester és jelenleg a szerencsi „Zempléni Feklya” című emelkedett színvonalú irodalmi lapunk főszerkesztőjének édesatyja, vezették a Zemplént vállvetett erővel Népszerűségük emelkedett.

Ebben az időben a Zemplén sokat foglalkozott megyei ügyekkel és közgyűlési tudósításokkal. Beszámol arról, hogy az akkori Dörzsi, jelenleg Tompa utcában lévő régi sőhivatali épületben, úgynevezett kis „megyeházán” kik szálltak meg a vidéki bizottsági tagok közül? Mert ez sohasem volt hivatalos megyeháza, hiszen a mai Megyeháza 1758-ban már felépült.

Ebben az időben történt meg egy virágos májusi reggelen az is, hogy *Boruth Elemér* és szerkesztő társai az Uj Hid-utca, a jelenlegi Rákóczi-utca hidjánál lévő Szent János szobrot, az ellenkező irányba fordították és a háttárrá írták: *Fütyülök Ujhelynek, megyék Borsiba!*

Ez volt az eredeti szöveg és ez a hiteles története az eseménynek. Ez annak idején nagy esemény volt Ujhelyben a nagyközség vezetősége, — mert akkor Ujhely még község volt, s „kupaktanács”-ának elnöke *Stuller Antal* nevezetes főbíró, üvegesmester volt, — meg is javította a szobrot!

A Zemplén közben fejlődött. Beszámolt a „rég színházak”-nak 1883-ban történt felépítéséről, ahol annak idején *Jászay Mari* és *Blaháné* is játszott, továbbá a tüzoltó őrtoronyának és mászótoronyának 1888-ban történt felépítéséről, mely *villámhárító, fakopulós tornyával* sokáig jellegzetessége volt Ujhelynek, a mai tüzoltó lakánya helyén. 1891-ben épült a régi árvaház, a jelenlegi „Stefá-

nia” nevű Szülőotthon elődje. 1894-ben alakították át a régi Kaszinóból a *mai vörösházát*.

A szerkesztőség tagjai sokat jártak a jelenlegi Diana-kertben volt *járósi vendéglőbe* és legutóbb az *Óhid-utcán* mentek le, a jelenlegi *Molnár István* utcán, ahol a jelenlegi jégpálya helyén volt a *gimnázium tornacsarnoka*.

Nevezetes esemény volt a lap életében, amikor Zemplén vármegye törvényhatósági bizottsága végre pártfogásába vette Zemplént és kötelezte a vármegye akkori 451 községét, hogy járassák a lapot.

Boruth Elemér a nagy alapító azonban nem sokáig örülhetett ennek, mert a *Petőfi Társaság*ba történt beválasztása után 1886. augusztus 26-án, 53 éves korában elhunyt.

Ujhelyben temették el a ref. temetőben (*Boruth Elemér* sírjának helye felett ma a m. kir. pénzügyigazgatóság emelkedik.)

A pénzügyigazgatóság építéskor exhumálták *Boruth Elemér* földi maradványait. Azóta az új köztemetőben lévő síremlékét minden évben Halottak napján egy kedves koszoru disziti, *Schmidt Lajos* volt munkatárs koszorúja.

Boruth Elemér sírjánál annak idején *Dongó Gyárfás Géza* Zemplénvármegye későbbi tudós főlevéltárnoka mondott beszédet, aki ezután a Zemplén szerkesztését is átvette.

*Boruth Elemér*ről pedig a hálás utókor utcát nevezett el, — a város *legjobb* sikátorát!

Ez a „*Boruth Elemér* utca” ma is megvan. A régi Vigopera korcsmától vezet le a Szabadság térről az állomás felé, a *Mária* utcába. Különb utcát is megérdemelte a zempléni sajtó ősatya.

Az elhíntelt mustármag azonban most már magától is tovább fejlődött.

A zempléni újságírásnak újabb lelkes munkatársai jelentkeztek.

Az új szerkesztőség 1886. szeptember 5-én mutatkozott be, amikor *Dongó Gyárfás Géza* lett a Zemplén felelős szerkesztője. *Pajzoss Andor* és *Horváth*

József szerkesztők, a kiadótulajdonos *özv. Boruth Elemér* lett. *Pajzoss Andor* és *Horváth József* egy-két év múlva más elfoglaltságuk miatt távoztak a szerkesztőség kebeléből. Közben *Dókus Gyula*, a későbbi alispán is szerkesztője lett a Zemplénnek. Később *Kapáss Aurél* piarista tanár is főmunkatárs volt. Azután *Chyssler Cornél* vármegyei főorvos, *Zombory Géza* megyeszóci ref. lelkész, *Zselvtay Bogdán* tanítóegyesületi elnök, *Knopfler Sándor* izr. tanító *Krúszey Bálint* sárospataki tanár és világtalan leánya, *Krúszey Erzsike*.

A leglelkesebb szerkesztője lett a Zemplénnek *Schmidt Lajos*, a későbbi híres városi rendőrkapitány, aki már 1880. januárjától a belső szerkesztőséghez tartozott és 1892. március 20-án a lap szerkesztését is átvette, *Dongó Gyárfás Géza* felelős szerkesztése mellett.

Schmidt Lajos, aki most itt ül előttünk és beszél régi emlékeiről, 10 éven keresztül volt szerkesztő, melyet csak rendőrkapitánnyá történt megválasztása miatt kellett abbahagynia, de továbbra is olyan lelkesedéssel és szeretettel támogatta a Zemplént, mint ahogy 1880. től kezdve dolgozott a lapnál.

Schmidt Lajos ma lényeg a legidősebb élő aktív munkatársa a Zemplénnek, aki 25 évig állandóan dolgozott a lapban, azután a későbbi időben ő lett a Zemplén leglelkesebb olvasója és ma sem tud lefeküdni szombat este anélkül, hogy ne olvasson el a Zemplént, mely ifjúságának legszebb emlékeit juttatja eszébe.

Az újságírói munka nem ártott meg neki, mert most is 82 éves korában, fiatalokat megszégyenítő — erőben és egészségben van, pedig nem vetette meg az élet szelid örömeit!

Kívánjuk, hogy az *Uristen* éltesse őt a Zemplén 100 éves jubileumáig, mert mint ember, mint újságíró és mint felvilágosodott tisztviselő aranyrámba foglalható példát hagyott maga után! 1903. évben ő volt az első a vidéken, aki *sajtókönyvet* tettett fel a rendőrségen! *Schmidt Lajos* különben ez év szeptemberében ünnepli vármegyei törvényhatósági bizottsági tagságának 50 éves jubileumát.

(Folytatjuk)

Gyermeket ölt, házat pusztított a hercegkúti halálos robbanás

Több munkást foglalkoztató kőbányája van *Matisz Márton* 38 éves hercegkúti lakosnak az ótani szőlőhegyekben. Szombaton este fél 8 órakor éppen a munkásokat fizette ki a bányatulajdonos, s hét vége lévén, egy kis áldomást is íttak a hátsó szobába. Közben gyermeküket, *Matisz Márton* 14 éves polgárista diákot egy késért beküldték az első szobába. A szülők tudták ugyan, hogy ott a *bányarobbanáshoz használatos fekete lőpor van*, de a kés az ajtó közelében volt és ezért nem gondoltak semmi veszélyre.

Alig lépett azonban *Matisz Márton* az első házba, a következő pillanatban hatalmas detonáció reszkettette meg a levegőt és az első ház falait, gerendáit szinte a fundamentumokig szétvetette a robbanás ereje. A légnomástól még a hátsó ház ajtajai és ablakai is betörttek, de a benne tartózkodóknak semmi komolyabb sérülésük nem történt. A szülők azonnal gyermekük segítségére siettek, de az első pillanatokban nem találták sehol. Késébe esetten fogták hozzá a felkutatásához a romok között, míg végre a ház alatt levő pincében találták rá a holtestére. A légnomástól ugyanis a pince deszkázata beszakadt és a kis *Matisz Márton* abba zuhant bele.

A hatóságok vitéz *Füzesséry Sándor* sárospataki főszolgabíró és *Irdányi László* dr. tisztiorvos vezetésével azonnal kiszálltak a helyszínre és megállapították, hogy a gyermek halálát *légnomás okozta koponyaalapi törés és súlyos égési sérülések okozták*. Egész teste annyira elszenesedett, hogy már az égési sebek következtében be kellett következni a halálnak. A lakás első részét teljesen romhalmazzá döntötte a hatalmas detonáció, amely hivatalos megállapítás szerint úgy következett

be, hogy a robbanó anyagokat nyitott edényekben tárolták az első szobában és a sötétben belépő gyermek az égő gyufát a lőpor közé dobhatta, amittől az pillanatok alatt felrobbant.

A csendőrség a halálos robbanás részleteinek kiderítésére és a felelősség kérdésének megállapítására szigorú vizsgálatot indított.

A sátoraljaujhelyi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól.

Tk. 5617/1943. szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

Az Országos Földhitelintézet budapesti bej. cég végrehajthatónak *Gál Leó* József és neje sz. *Séra Erzsébet* kanadai lakosok (Kirendelt ügygondnok dr. *Ignácz Béla* ügyvéd Sátoraljaujhely) végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság 2440 ar. pengő tőkekövetelés és jár. erejéig a végrehajtási árverést elrendeli és az árverésnek *Pácín* községben a község házában való megtartására 1944. évi február hó 28. napjának d. e. 10 óráját tűzi ki.

Árverésre bocsájtatik a *Pácín* község határában fekvő és az ugyanottani 577. számú telekkönyvi betétben A. I. 1-2. sorszám alatt foglalt ingatlan 1.043.50 ar. pengő kikiáltási árban.

Az ingatlanok az Országos Földhitelintézet végrehajtható kérelmére megtartandó árverésen a kikiáltási ár ketharmadánál alacsonyabb áron el nem adhatók.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a, melyet a magasabb ígért esetén az ígért ár ugyanannyi %-ára kell kiegészíteni. Sátoraljaujhely, 1943. szeptember 18.

Dr. *Kulcsár* sk. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelesül: *Gyulay Géza* irodafőnök.

3217

Ujból közlekednek a kisvasuti sinautóbuszok

A Nyiregyháza-vidéki Kisvasutak és Bodrogközi Gazdasági Vasut Üzemzetősége értesíti az utazóközönséget, hogy a január 10-ével életbeléptetett vonalforgalmi korlátozásokat január 21-ével kezdődőleg az alábbiak szerint feloldotta, illetve módosította:

Az 1943. november 1-étől érvényes menetrend szerint január 21-től kezdődőleg a 102. sz. gyorsautóbuszvonal ismét közlekedik, tehát indul Nyiregyháza Bessenyei-térről 10.42 órakor, érkezik Sátoraljaujhelybe 12.37 órakor. Közlekedni fog továbbá a 103. sz. gyorsautóbusz, ez indul Sátoraljaujhelyből 14.00 órakor és érkezik Nyiregyháza Bessenyei-terre 16.04 órakor. Közlekedik még a 113. sz. vonat, mely indul Sátoraljaujhelyből 9.36 órakor s Nyiregyháza Bessenyei-terre érkezik 12.40 órakor.

A királyhelmei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól.

Tk. 4607/1943. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Nagy Gáborné és társai végrehajtásoknak *Lakatos István* (nős *Balla Juliannával*) végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést a 42 P tőkekövetelés és járuléki behajtása végett a *Cigánd* községben fekvő s a kiscigándi 273. sz. tkvi betétben A. I. 1, 4-9. sorsz. és 786, 1289, 1373, 1464, 1487, 2252. hrsz. alatt felvett B. 4, 5. sorsz. szerint egészben *Lakatos István* (nős *Balla Juliannával*) nevében álló szántók a *Rekesz*, *Miherő*, *Káposztás* és *Diós* dűlőben ingatlanokra 3.325 P kikiáltási árban,

a *Cigánd* községben fekvő és a kiscigándi 461. sz. tkvi betétben A. I. 1-3. sorsz. és 343, 344, 345. hrsz. alatt felvett ház a 239. ö. i. sz. alatt a *Belleleken*, ház a 238. ö. i. sz. a *Belleleken* és udvar a *Belleleken* ingatlanokra B. 14, 15. sorsz. szerint *Lakatos István* (nős *Balla Juliannával*) nevében álló 30/60-ad részre 1000 P kikiáltási árban és

a *Cigánd* községben fekvő és a kiscigándi 1264. sz. tkvi betétben A. I. 1. sorsz. 2365. hrsz. alatt felvett szántó a *Diós* dűlőben ingatlanokra B. 6, 7. sorsz. szerint *Lakatos István* (nős *Balla Juliannával*) nevében álló 522/2112 ed részre a C. 22. sorsz. alatt *özv. Bodnár Józsefné Csáki Sára* javára bekebelezett *özügyi* haszonélvezeti jog épségben tartásával 292 P kikiáltási árban elrendelt.

Az árverést 1944. évi február hó 10. napjának délelőtt 9 órakor *Cigánd* község házában fogják megtartani. Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a, amelyeket a magasabb ígért ugyanannyi %-ára kell kiegészíteni.

Az árverés alá kerülő ingatlanokat, ha az árverés megtartását Nagy Gáborné és társai cigándi lakosok végrehajthatók kéri:

a kiscigándi 273. sz. tkvi betétben felvett ingatlanokat 3948 P 38 f., a kiscigándi 461. sz. tkvi betétben felvett ingatlanilletségeket 3173 P 38 f., a kiscigándi 1264. sz. tkvi betétben felvett ingatlanilletségeket 2399 P 10 f. vételnél alacsonyabb áron eladni nem lehet. (5610/1931. M. E. sz. rendelet 21. §.)

A vevő köteles oly teljes bizonyítványt okirattal becsatolni az árverés alkalmával, melyben büntetőjogi felelőssége tudatában kijelenti, hogy ingatlan szerzési képességét a zsidók mezőgazdasági ingatlanairól szóló 1943. évi XV. tc. 2. §-a nem korlátozza, és hogy magyar állampolgár.

A sikertelenül megkísérelt árverés költsége a végrehajtást szenvedők terhelni, ennél fogva az árverés kérését megállapított költség is csak az árverés sikere esetére érvényes. (5610/1931. M. E. sz. rendelet 21. §.)

Királyhelmei, 1943. október hó 11. Dr. *Kosinszky József* sk. kir. j. b. elnök.

A kiadmány hitelesül: *Otváshatlan* al. M. E. sz. rendelet 21. §.)

3296